

Raadsmemo stand van zaken windenergie

Datum: 1 oktober 2024

Onderwerp: Stand van zaken windenergie Barneveld

Ter attentie van: De Gemeenteraad

Afzender: College van Burgemeester en Wethouders

Portefeuillehouder: J. de Heer-Verheij

Mail behandelaar: j.donner@barneveld.nl Telefoonnummer 06 15298078

Samenvatting

Deze memo beschrijft de stand van zaken met betrekking tot windenergie in de gemeente Barneveld.

Doel

De raad wordt geïnformeerd over de stand van zaken met betrekking tot windenergie in de gemeente Barneveld.

Inhoud memo

Structuurvisie windenergie Barneveld

Eind 2021 verscheen de structuurvisie windenergie van de gemeente Barneveld. De kaders zijn vastgesteld door de gemeenteraad. Daarin is Vastgesteld dat de gemeente Barneveld de ontwikkeling van 12 megawatt windenergie op het realisatiegebied bij Harselaar mogelijk maakt.

RES 1.0 Foodvalley

De regio Foodvalley, heeft samen met provincies Utrecht en Gelderland, Waterschap Vallei & Veluwe en Hoogheemraadschap Stichtse Rijnlanden de RES 1.0 vastgesteld. De RES 1.0 bestaat uit een bod van 0,75 TWh duurzame opwek als bijdrage aan de landelijke ambitie van 35TWh. De bijdrage van de gemeente Barneveld aan dat bod is 0,134 TWh zonne-energie en 0,029 TWh windenergie. Inmiddels heeft Barneveld per 1 januari 2024 daarvan 0,069 TWh in de vorm van grootschalige zonne-energie gerealiseerd.

Belang van windenergie

Windenergie speelt een belangrijke rol in de stabiliteit van de duurzame energievoorziening. De combinatie zon/wind zorgt voor meer stabiliteit en meer uren opgewekte energie, bijvoorbeeld in de winter en de nacht. Zonder windenergie wordt er in de nacht geen en in de winter weinig duurzame energie opgewekt. Ook in de ontwikkeling van een smart energy hub is een goede combinatie van bronnen van belang. Wanneer het lukt om een multimodale energiehub te ontwikkelen bestaande uit zonne-energie, windenergie, biogas/groengas in combinatie met batterij opslag en conversie naar waterstof te realiseren kan dit een stabiele en betaalbare

energievoorziening betekenen voor de Harselaar, de nieuw te ontwikkelen bedrijventerreinen aldaar en de overige ontwikkelingen in Barneveld. Ook hier geldt dat windenergie de energielevering in de nacht en de winter kan aanvullen en zo voor een stabielere levering van duurzame energie kan zorgen.

PlanMER Wespendif Provincie Gelderland

Begin 2024 verscheen het PlanMER 'Gelders Milieuonderzoek Windenergie Veluwe'. In de daarop volgende beleidslijn geeft de provincie beperkingen voor de ontwikkeling van windenergie op en rond de Veluwe. De provincie hanteert daarbij twee zones. Zone één betreft de Veluwe en één kilometer daaromheen. Zone twee betreft één tot en met acht kilometer vanaf de Veluwe. Het realisatiegebied voor windenergie op Harselaar, ten zuiden van de A1 ligt in zone twee.

In zone één is geen windenergie toegestaan, dat geldt zowel voor grote turbines als erfmolens.

In zone twee is beperkt windenergie mogelijk. De provincie wil twee windparken toestaan die al in aanbouw zijn of waar de vergunning al voor verleend is. Deze mogen gerealiseerd worden mits sprake is van een stilstandvoorziening bij daglicht in de maanden juli en augustus. Wanneer er bij daglicht sprake is van stilstand in de maanden mei, juni, juli en augustus zijn er geen belemmeringen voor zowel de grote windturbines als de erfmolens in zone twee. Deze regels gelden tot er nieuwe mitigatiemethoden ten aanzien van de Wespendif zijn ontwikkeld en getest, zoals detectie en een zwarte wijk. Er zijn in zone twee, wat betreft de wespendif, geen beperkingen voor molens met een tiphoogte van 25 meter.

PlanMER wind, zon en warmte Provincie Gelderland en de regionale uitwerking

Eind 2024 verwachten we de uitkomsten van het PlanMER Gelders Milieuonderzoek wind, zon en warmte. Dit PlanMER wordt regionaal uitgewerkt in een PlanMER Foodvalley dat de basis kan vormen voor de herijking van de RES Foodvalley 1.0. Ook dit PlanMER wordt eind 2024 verwacht. In het Provinciale PlanMER zijn vijf aandachtsgebieden uitgewerkt, te weten, leefomgeving, natuur, landschap, energiesysteem en RES. Het provinciale PlanMER was nodig om het provinciaal beleid te kunnen aanpassen en in lijn te brengen met de plannen in de verschillende RES regio's. De regionale uitwerking wordt eind dit jaar verwacht, waarna, indien gewenst, de herijking van de RES Foodvalley kan worden gestart. Over de wijze waarop de herijking wordt georganiseerd en welke rol van de gemeenteraden wordt verwacht, wordt de gemeenteraad nog geïnformeerd.

Landelijke milieunormen windenergie

Op dit moment wordt gewerkt aan nieuwe landelijke milieunormen voor windenergie. De beoogde datum van inwerkingtreding is 1 juli 2025. Daarbij gaat het om normen voor geluid, afstand, slagschaduw, schittering, obstakelverlichting en externe veiligheid. De effecten van de nieuwe normen kunnen voor de Foodvalley gevolgen hebben. In de laatste conceptnormen is de geluidsnormering van de huidige 47 DB Lden verlaagd naar 45 DB Lden. Wordt deze norm vastgesteld, dan zal een aantal potentiële gebieden voor windenergie mogelijk afvallen of kleiner worden. Dit scenario wordt onderzocht in de, bovengenoemde, regionale uitwerking van het Provinciale PlanMER.. Daarnaast zijn de mogelijkheden natuurlijk afhankelijk van de voortschrijdende techniek ten aanzien van de geluidshinder van windturbines.

Netcapaciteit

Op 17 november 2022 heeft Tennet aangegeven dat in Gelderland de maximale capaciteit voor de levering van elektriciteit is bereikt. Liander kan daardoor geen extra capaciteit meer toezeggen aan grootverbruikers. Voor de teruglevering was in 2021 de maximale capaciteit al bereikt. Nieuwe initiatieven op het gebied van grootschalige opwek van wind en zon moeten mogelijk tot 2029 wachten. Dit betekent dat alleen partijen met een reeds beschikbare capaciteit nog grootschalige opwek kunnen realiseren, binnen die beschikbare capaciteit, of hun duurzame opwek direct kunnen koppelen aan een afnemer middels een directe lijn. Deze laatste optie wordt momenteel onderzocht voor Harselaar. Windenergie kan daar mogelijk een belangrijke rol spelen in het faciliteren van een energievoorziening op de nieuw te ontwikkelen terreinen Harselaar Zuid 1B en 2. Het gebruik van inzet van windenergie op Harselaar betekent

dan ook dat er minder vermogen nodig is voor de verdere energievoorziening van Harselaar.

Conclusie

Het College van B&W heeft drie voorwaarden gesteld voor windenergie. Aansluiting bij de definitieve landelijke milieunormen die naar verwachting juli 2025 worden vastgesteld, voldoende netwerkcapaciteit voor de realisatie van 12 Mw windenergie en de besluitvorming rond de bescherming van de Wespandief. De provinciale verordening met betrekking tot de bescherming van de Wespandief wordt maart 2025 verwacht. Het provinciale beleid daaromtrent is al eerder vastgesteld. Dit betekent op dit moment dat alleen met vier maanden stilstand windenergie op Harselaar mogelijk is. Tennet verwacht op z'n vroegst in 2029 voldoende netwerkcapaciteit te hebben ontwikkeld voor het aansluiten van nieuwe opwek van grootschalige energie. Mogelijk kan windenergie voor die tijd al een rol spelen in de energievoorziening van Harselaar middels bijvoorbeeld een directe lijn met de afnemers van energie. De huidige condities beperken de komst van windturbines op Harselaar, maar maken deze niet onmogelijk. Wanneer zich een initiatiefnemer meldt die mogelijkheden ziet binnen de gestelde randvoorwaarden van zowel Rijk, Provincie Gelderland als de Structuurvisie Windenergie en de notitie Lokaal Eigenaarschap van de gemeente Barneveld wordt het initiatief daarop getoetst.